Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2014-064 d.d. 10 februari 2014
(mr. P.A. Offers, voorzitter, mr. B.F. Keulen en mr. C.E. du Perron, leden en mr. S.N.W. Karreman, secretaris)

Samenvatting
Koopsomverzekering en lijfrenteverzekering.
Consument was van de aanvang af duidelijk wat hij (bruto) moest inleggen en wat hij (bruto) zou ontvangen. Zijn klacht over de hoogte van de kosten treft geen doel.
Consument is van de aanvang af erop gewezen dat de te ontvangen uitkering moest worden aangewend als koopsom voor een lijfrente, en voorts dat het in 1995 door hem betaalde bedrag aftrekbaar was voor de inkomstenbelasting maar dat de uiteindelijk door hem te ontvangen (lijfrente)uitkeringen aan inkomstenbelasting onderhevig zouden zijn. Dat deze belasting een progressief tarief heeft is algemeen bekend. Aangeslotene behoefde Consument daarop niet nadrukkelijk te wijzen. Aangeslotene behoefde voorts niet in algemene zin, zonder dat daar enige concrete aanwijzing voor was, Consument te wijzen op de mogelijkheid dat op enig later moment de geldende fiscale regels zouden kunnen worden aangescherpt. Dat geldt ook voor de op de uitgekeerde lijfrentetermijnen ingehouden premie Zorgverzekeringswet.
Vordering afgewezen.

Consument,

tegen

Coöperatieve Rabobank Sneek – Zuidwest Friesland U.A., gevestigd te Sneek, hierna te noemen Aangeslotene.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:
- stukken uit het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- de brief van 12 januari 2013 van Consument, ontvangen op 15 januari 2013;
- de brief van 20 januari 2013 van Consument met bijlagen;
- het door Consument ondertekende klachtformulier;
- het verweerschrift van Aangeslotene met bijlagen;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Aangeslotene met bijlagen.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.

Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid.
Beide partijen zullen het advies als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op maandag 20 januari 2014 en aldaar verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:
- Consument, die in 1946 is geboren, heeft via Aangeslotene bij een verzekeraar een koopsomverzekering met lijfrenteclausule (hierna: Verzekering 1) gesloten met ingangsdatum 4 april 1995 en einddatum 4 oktober 2006. De inleg bedroeg eenmalig f 5.496,- (€ 2.493,98). De verzekering voorzag in een uitkering van f 11.216,- (€ 5.090,-) bij het in leven zijn van Consument op de einddatum en een uitkering van f 5.496,- na zijn eerder overlijden.
- Consument heeft via Aangeslotene bij vorenbedoelde verzekeraar een nieuwe koopsomverzekering met lijfrenteclausule (hierna: Verzekering 2) gesloten met ingangsdatum 4 oktober 2006 en einddatum 4 oktober 2008. De inleg bedroeg het op Verzekering 1 tot uitkering gekomen bedrag van € 5.090,-. Verzekering 2 voorzag in een uitkering van € 5.271,- bij het in leven zijn van Consument op de einddatum en een uitkering van € 5.090,- na zijn eerder overlijden.
- Consument heeft via Aangeslotene bij vorenbedoelde verzekeraar een overbruggingslijfrente verzekerd (hierna: Verzekering 3) met ingangsdatum 4 oktober 2008. De verzekering voorzag in een uitkering van een lijfrente van € 1.619,- per jaar tot uiterlijk 4 oktober 2011 bij het in leven zijn van Consument. De koopsom ad € 4.805,- werd betaald uit het op Verzekering 2 tot uitkering gekomen bedrag van € 5.271,-. Het verschil ad € 466,- heeft de verzekeraar aan Consument overgemaakt.
- Ook tegen de verzekeraar heeft Consument een klacht ingediend. Ter zake van het geschil met de verzekeraar heeft de Commissie beslist in haar **uitspraak Nr. 2014 – 063** van heden.

4. De vordering en grondslagen

4.1 Consument vordert blijkens zijn opgave tijdens de mondelinge behandeling betaling zowel door Aangeslotene als door de verzekeraar van een bedrag van € 1.000,-.

4.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen. Met een brief van 16 mei 2009 heeft Consument zich al bij de verzekeraar beklaagd over het lage rendement van Verzekering 2. Deze antwoordde bij brief van 7 juli 2009 dat door de relatief korte looptijd van de verzekering en de lage rente de kosten zwaar wegen. Aangeslotene heeft Consument met zijn klacht van 20 maart 2012 over de afgesloten woekerpolis naar de verzekeraar verwezen. In een persbericht van 31 mei 2012 heeft de verzekeraar meegedeeld dat de te hoge kosten van onder andere lijfrentepolissen zullen worden terugbetaald, maar Consument heeft tot nu toe niets daarover van haar vernomen. Over de uitkeringen krachtens

Verzekering 3 heeft de verzekeraar belasting en premie Zorgverzekeringswet ingehouden. Nadien moest Consument ook rechtstreeks nog aan de fiscus belasting en premie Zorgverzekeringswet betalen. Als gevolg hiervan is het rendement van de Verzekeringen 1 t/m 3 sterk negatief. Zelfs zijn oorspronkelijke inleg van € 2.493,98 heeft Consument niet teruggekregen.
Met een pensioenvoorziening als de onderhavige moeten verzekeraars en tussenpersonen in het belang van de klant zeer zorgvuldig omgaan. Daaraan heeft het in het geval van Consument ontbroken. De lijfrente had niet voor zijn pensioendatum moeten ingaan. Aangeslotene heeft hem nooit goed geadviseerd, zoals over de progressieve werking van de inkomstenbelasting, en zij speelde niet in op de steeds strengere belastingvoorschriften. Zij wees hem niet op de inkomensafhankelijke premies Zorgverzekeringswet en verborgen kosten voor advies en voor extra verzekeringen bij aankoop van de Verzekeringen 1 t/m 3. Zij heeft gehandeld in strijd met haar zorgplicht. Omdat het nadeel als gevolg van dit een en ander pas bij zijn belastingaangiftes bleek, meent Consument niet te laat te hebben geklaagd.

4.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.
- Op 16 mei 2009 heeft Consument bij de verzekeraar zijn beklag gedaan over het behaalde rendement van de Verzekeringen 1 en 2. De verzekeraar heeft in brieven van 24 juni en 7 juli 2009 aan Consument uitleg geven over de kostenstructuur van deze verzekeringen. Dergelijke verzekeringen gaan altijd met kosten gepaard, maar zijn daarmee nog geen woekerpolissen. Nadien hebben zich geen nieuwe feiten of omstandigheden voorgedaan. Consument heeft echter pas op 20 maart 2012 bij Aangeslotene zijn beklag gedaan. Aangeslotene beroept zich daarom op artikel 6:89 van het Burgerlijk Wetboek (B.W.). Consument heeft niet binnen bekwame tijd nadat hij het gebrek had ontdekt of redelijkerwijze had moeten ontdekken, bij haar geprotesteerd.
- Wat Aangeslotene in 1995 met Consument heeft besproken, is niet meer te achterhalen. De polis en de polisvoorwaarden van Verzekering 1 zijn door Consument ontvangen en zijn helder. Aangeslotene bestrijdt dat zij in strijd met haar zorgplicht heeft gehandeld. De geadviseerde verzekeringen zijn geen woekerpolissen, maar spaarproducten met een gegarandeerd eindkapitaal respectievelijk gegarandeerde lijfrente.
- Consument kon de koopsom die hij in 1995 heeft betaald in mindering brengen op zijn onzuivere inkomen van dat jaar. Daar staat tegenover dat de uitgekeerde bedragen belast zijn. De koopsom van f 5.496,- was in 2006 aangegroeid tot een uitkering van € 5.090,- (f 11.216,-), welk bedrag aan Consument in 1995 was toegezegd. Van een negatief rendement is dus geen sprake.
- De expiratiewaarde van Verzekering 2 is gedeeltelijk gebruikt voor de aankoop van een overbruggingslijfrente en gedeeltelijk aan Consument uitgekeerd. Dit is gebeurd krachtens het overgangsrecht bij de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling.
- Consument wist van de aanvang af, door de verwijzing op het polisblad naar de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en door het belastingvoordeel dat hij aangeeft te hebben genoten, dat op de door hem gesloten verzekeringen fiscale regels van

toepassing waren. De wettelijk verplichte afdrachten aan de fiscus kunnen niet gezien worden als schade.

5. Beoordeling

5.1 De door Consument in 1995 afgesloten koopsomverzekering (Verzekering 1) voorzag in de verzekering van een uitkering die hij vervolgens moest aanwenden als koopsom voor de aankoop van een lijfrente. Mits voldaan werd aan de gestelde fiscale regels was de in 1995 betaalde inleg aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Gevolg was wel dat volgens deze fiscale regels de uiteindelijk te ontvangen uitkeringen aan inkomstenbelasting onderhevig zouden zijn.

5.2 Consument heeft in 2006, kennelijk om hem moverende redenen, de uitkering krachtens Verzekering 1 nog niet willen aanwenden voor de aankoop van een direct of later ingaande lijfrente, maar een nieuwe koopsomverzekering afgesloten (Verzekering 2) en daarmee het ingaan van de lijfrente twee jaar uitgesteld.

5.3 Consument heeft in 2008 gekozen voor een direct ingaande overbruggingslijfrente met een looptijd van drie jaar. Op grond van het overgangsrecht bij de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling kon van de uitkering van Verzekering 2 slechts een bedrag van € 4.805,- voor de aankoop van een overbruggingslijfrente worden aangewend en is het resterende bedrag afgehandeld als een gedeeltelijke afkoop van Verzekering 2. Dit bedrag en de vervolgens door Consument ontvangen lijfrentetermijnen waren aan inkomstenbelasting onderhevig.

5.4 Alle drie verzekeringen kenden een vaste inleg en een vaste uitkering, zodat Consument steeds direct duidelijk was wat hij (bruto) moest inleggen en wat hij (bruto) zou ontvangen. Zijn klacht over de hoogte van de kosten treft geen doel. Hij moet geacht worden de in de overeengekomen verzekeringen vervatte kosten te hebben aanvaard. Van een zogeheten woekerpolis is geen sprake.

5.5 Uit de aan de Commissie overgelegde bescheiden blijkt dat Consument van de aanvang in 1995 af erop is gewezen dat de te ontvangen uitkering moest worden aangewend als koopsom voor een lijfrente, en dat het in 1995 door hem betaalde bedrag aftrekbaar was voor de inkomstenbelasting maar dat de uiteindelijk door hem te ontvangen (lijfrente)uitkeringen aan inkomstenbelasting onderhevig zouden zijn. Dat deze belasting een progressief tarief heeft is algemeen bekend en mocht ook bij Consument bekend worden verondersteld, zodat er geen reden was dat Aangeslotene, in aanvulling op de door de verzekeraar reeds verstrekte informatie, Consument daarop nadrukkelijk wees. Aangeslotene behoefde voorts niet in algemene zin, zonder dat daar enige concrete aanwijzing voor was, Consument te wijzen op de mogelijkheid dat op enig later moment de geldende fiscale regels zouden kunnen worden aangescherpt. Dat geldt ook voor de op de uitgekeerde lijfrentetermijnen ingehouden premie Zorgverzekeringswet. Consument kan er niet over klagen dat hij een deel van zijn inkomen moet besteden aan de voortzetting van een dergelijke voorziening. Omtrent de gevolgen van Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling is Consument

voorafgaande en bij de totstandkoming van Verzekering 3 geïnformeerd. Dat Aangeslotene voor het overige zou zijn tekortgeschoten jegens Consument, is de Commissie niet gebleken.

5.6 Het hiervoor vermelde leidt de Commissie tot het oordeel dat de vordering van Consument op Aangeslotene moet worden afgewezen. Of Aangeslotene terecht een beroep op artikel 6:89 B.W. heeft gedaan, kan de Commissie daarom in het midden laten. Al hetgeen partijen verder nog hebben gesteld, kan niet tot een andere beslissing leiden en zal verder onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie wijst bij wege van bindend advies de vordering van Consument af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor kifid.nl/consumenten/wie-behandelt-mijn-klacht/4#stappen-plan.